

економіки. Сокращение в Беларуси количества обязательных для применения форм первичных учетных документов, переход на международные стандарты финансовой отчетности позволит улучшить позиции страны в международных рейтингах [5].

Можно сделать вывод, что Республика Беларусь обладает рядом преимуществ для привлечения инвестиций: географическое положение, квалифицированный рабочий состав и приверженность улучшения инвестиционного климата. Однако объем инвестиций еще невысок. Поэтому необходимо стимулирование привлечения инвестиций в экономику страны и обновление государственного и частного секторов, а также устранение замедляющих факторов, таких как чрезмерное регулирование деловой активности и отсутствие реальной конкуренции во многих секторах.

Литература

1. Инвестиции: учебное пособие [Текст] / Г. П. Подшиваленко, Н.И. Лахметкина, М. В. Макарова [и др.]. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: КНОРУС, 2006. - 200 с.
2. Инвестиции: учеб. пособие [Текст] / Л. Л. Игонина; под ред. проф. В.А. Слепова. - М.: Экономист, 2006. - 478 с.
3. Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс]. — 2016. - Режим доступа: <http://www.belstat.gov.by>. — Дата доступа: 09.10.2016.
4. Деньги, кредит, банки: учеб. пособие [Текст] / Г. И. Кравцова [и др.]; под ред. Г. И. Кравцовой. — Минск: БГЭУ, 2012. — 639 с.
5. Проблемы и перспективы привлечения инвестиций [Электронный ресурс]. — 2016. - Режим доступа: <http://www.konspekt.biz/index.php?text=2470>. — Дата доступа: 10.10.2016.

Бойченко Руслан
старший викладач
Сумський національний аграрний університет
м. Суми

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ДЕГРАДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Стан використання земель як в Україні загалом, так і в кожній окремій області є критичним. Надмірна розораність угідь та майже цілковите припинення виконання комплексу робіт із захисту ґрунтів призводять до розвитку ерозійних і деградаційно-руйнівних процесів. Порушено оптимальне, екологічно обґрунтоване співвідношення земельних угідь (природних та антропогенних), що негативно впливає на стійкість агроландшафтів та довкілля в цілому. Таке використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування і може мати катастрофічні наслідки для продовольчої безпеки країни та здоров'я нації.

У сучасних межах область займає 2383,2 тис. га або 4 % території України. По

функціональному використанню земельний фонд області поділяється на: сільськогосподарські угіддя – 1698,0 тис. га (71,3 %), у т.ч. ріллі – 1226,3 тис. га; лісові та лісовкриті площі – 460,9 тис. га (19,3 %); забудовані землі – 84,6 тис. га (3,6 %); відкриті заболочені землі – 62,6 тис. га (2,6 %); під водою – 30,9 тис. га (1,3 %); інші землі 5,8 тис. га (1,9 %) [1].

Таблиця 1

Структура земельного фонду Сумської області [2, 3]

Основні види земель та угідь	2010 рік		2015	
	усього, тис. га	усього, тис. га	усього, тис. га	усього, тис. га
Загальна територія	2383,2	100,00	2383,2	100
у тому числі:				
1. Сільськогосподарські угіддя	1700,4	71,35	1698,0	71,3
з них:				
рілля	1231,8	51,69	1226,3	51,4
перелоги	0,2	0,01	0,1	0,008
багаторічні насадження	24,4	1,02	24,4	1,0
сіножаті і пасовища	444,1	18,63	447,2	18,7
2. Ліси і інші лісо-вкриті площі	458,5	19,24	460,9	19,3
з них: вкриті лісовою рослинністю	425,9	17,87	428,7	17,9
3. Забудовані землі	83,9	3,52	84,6	3,6
4. Відкриті заболочені землі	63,0	2,64	62,6	2,6
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)	5,8	0,24	5,7	0,2
6. Інші землі	40,7	1,71	40,5	1,7
Усього земель (суша)	2352,4	98,71	2352,3	98,7
Території, що покриті поверхневими водами	30,8	1,29	30,9	1,3

Надмірне розширення площі ріллі за рахунок схилених земель призвело до порушення екологічно збалансованого співвідношення земельних угідь: ріллі, природних кормових угідь, лісів та водойм, що негативно позначилося на стійкості агроландшафтів і обумовило значну техногенну ураженість екосфери. Особливу тривогу викликає зниження родючості ґрунтів області. Характерними деградаційними процесами в ґрунтах є: щорічний від'ємний баланс гумусу, зниження вмісту поживних елементів, декальцинація ґрунтів, підвищення кислотності, погіршення фізичних, фізико-хімічних показників.

Одним із найсуттєвіших факторів зниження продуктивності земельних ресурсів, деградації агроландшафтів є водна ерозія ґрунтів. Загальна площа сільськогосподарських угідь, які зазнали згубного впливу водної ерозії, складає 305,1 тис. га, в тому числі 173,7 тис. га орних земель, що складає 14 відсотків від загальної площі цих угідь. У складі еродованих земель обліковується 63,9 тис. га з середньо- та сильнозмитими ґрунтами. Поряд з площинною ерозією досить інтенсивно розвиваються процеси лінійного розмиву та яроутворення. Площа ярів складає 2,56

тис. га. Окремо виділяються яружно-балкові системи з інтенсивністю ерозії, що перевищує нормативи у 10-20 раз. Таким чином, у структурі земельного фонду Сумщини значні площі займають ґрунти, які характеризуються незадовільними властивостями (змиті, дефльовані, засолені, солонцюваті, перезволожені) – це деградовані і малородючі ґрунти. За розрахунками площа таких ґрунтів орних земель на території Сумської області складає 222,5 тис. га, - це 18 % від площі ріллі по області [1].

З метою охорони навколишнього природного середовища, подолання основних дестабілізуючих факторів екологічної ситуації – ерозії ґрунтів, збереження продуктивності сільськогосподарських угідь, підвищення їх екологічної стійкості та родючості ґрунтів повинні бути реалізовані наступні заходи: захист земель від ерозії (організаційно-господарські, агротехнічні, лісомеліоративні, гідротехнічні заходи), рекультивація порушених земель, поліпшення сільськогосподарських земель, підвищення родючості ґрунтів, консервація малопродуктивних і деградованих земель шляхом залуження та заліснення.

Реалізація зазначених заходів сприятиме раціональному використанню природних ресурсів, зупиненню процесів деградації ґрунтового покриву, мінімізації ерозійних процесів, збагаченню довкілля природними елементами ландшафтів, забезпеченню техногенно-екологічної безпеки життєдіяльності людини, зменшенню розораності земельного фонду та збільшенню лісистості території.

Література

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2015 році – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pek.sm.gov.ua/images/docs/public/sumy2015.pdf>

2. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. від 11 травня 2007 р. № 233. Сумська область. Екологічний паспорт регіону станом на 01.01.2011р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.menr.gov.ua/docs/protection1/sumska/sumy_ecopasport_2010.doc

3. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. від 23 травня 2014 р. № 162. Екологічний паспорт Сумської області станом на 01.01.2016р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.menr.gov.ua/docs/protection1/sumska/Sumska_ecopasport_2015.pdf.

